

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 6 K, za druge tvenavstrijske dežele 8 K. Kdor hodi sam po njega, plača na leto samo 3 K. — Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopušča do odpovedi. — Udje „Kotoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta št. 5, sprejema naročnine, inserate in reklamacije.

Za inserate se plačuje od enostopne pettivrste za enkrat 18 vin., ali kar je isto, 1 kvadratni centimeter prostora stane 12 vin. Za večkratne oglašje primeren popust. V oddelku „Mala naznanila“ stane beseda 5 vin. Parte in zahvale vsaka pettivrsta 24 vin., izjave in Poslano 36 vin. — Inserati se sprejemajo do torka opoldne. — Nezaprite reklamacije so poštne proste.

Tri nove vojne napovedi.

Rumunija napovedala vojsko Avstriji, Italija Nemčiji, Nemčija Rumuniji.

Rumunija napovedala Avstriji vojsko.

V ponedeljek, dne 28. avgusta dopoldne se je po bliskovito raznesla sledeča vest, ki se je uradno brzojavila iz Dunaja:

Včeraj (dne 27. avgusta) ponoči je kraljevski rumunski poslanik na Dunaju došel v zunanje ministrstvo, kjer je izročil spomenico, po kateri se smatra Rumunija od nedelje dne 27. avgusta ob 9. uri zvečer dalje v vojnem stanju z Avstro-Ogrsko.

Nemčija napovedala Rumuniji vojsko.

Iz Berolina se uradno poroča dne 28. avgusta:

„Rumunska vlada je napovedala sinoči Avstro-Ogrski vojsko. Zvezni svet se bo sklical za takojšno sejo.“

V zveznem svetu se je sklenila vojna napoved Nemčije Rumuniji.

O tem brzojavno poroča nemški Wolfen urad dne 28. avgusta:

„Ker je, kakor se je že poročalo, Rumunija s sramotnim prelomljenjem z Avstro-Ogrsko in Nemčijo sklenjenih pogodb, včeraj napovedala našemu zavezniku vojsko, je cesarski poslanik v Bukarešti dobil naročilo, naj zahteva svoje potne listine ter naj izjavi rumunski vladi, da se Nemčija istotako smatra z Rumunijo v vojnem stanju.“

Italija napovedala Nemčiji vojsko.

Berolin, dne 27. avgusta.

Kraljeva italijanska vlada je po posredovanju švicarske vlade naznanila cesarski nemški vladi, da se od 28. t. m. nahaja z Nemčijo v vojnem stanju.

Rumunija.

Rumunija ali Romania, kakor pravijo Rumuni, ima svoje ime, ker je romanskega (rimskega) pokolenja. Govorijo namreč jezik, ki je najbolj podoben italijanskemu. Ker pa do zadnjega časa ni bilo skoro nič rumunskega slovstva, zato se rumunski jezik ni veliko razvil in ima jako stare romanske (rimske) oblike.

Že v II. stoletju je bila v Rumuniji rimska pokrajina Dacia. Pozneje so si Rumuni ustanavljali različne vojvodine. Te se niso mogle povspeti do kakšne prave neodvisnosti. Močnejši narodi okoli njih so jih večkrat spravili v svojo odvisnost. Tudi stari Slovani (Anti) in Bolgari so bili njihovi gospodje. Odvisnost od slovanskega življa je bila tako velika, da so Rumuni sprejeli slovanski (cerkvenoslovanski) jezik za službo božjo. Do najnovejšega časa so Rumuni darovali sv. mašo in delili sv. zakramente v slovanskem jeziku, kakor Slovani, ki imajo vzhodni (pravoslavni) obred. Zato je v rumunskem jeziku le kar mrgolelo slovanskih besed. Šele v zadnjih desetletjih so uvedli rumunski jezik za obredni jezik ter ga začeli čistiti slovanskih besed s tem, da jih nadomeščajo z latinskimi (rimsko-italijanskimi). Kljub temu še imajo tudi zdaj veliko slovanskih besed v svojem jeziku.

Po veri so Rumuni pravoslavni ali razkolniki, kakor Rusi, Bolgari, Grki. Njih duhovništvo je malo izobraženo. Bogoslovni profesorji se večinoma šolajo na nemških protestantskih univerzah, za to pridejo v domovino s protestantskimi nazori ter so večinoma popolni brezverci. Zato je Rumunom vera skoro samo kot državni nakit, izvemši kmečko ljudstvo, ki se drži starih navad. Tudi pravoslavna stolnica v Bukarešti, kjer se je obhajala leta 1913 zahvalna služba božja za bukareški mir, je po naših pojnih bolj kapela ali vaška cerkevica. Rumuni, ki prebivajo na Ogrskem, so bili nekdanj tudi razkolniki, pa so zdaj zopet z Rimom združeni ali unirani. Takih uniranih Rumunov je v Rumuniji tudi nekaj. V Bukarešti imajo eno župnijo, župnik pa je sedaj duhovnik iz sedmograške škofije. Katoličani so v Rumuniji večinoma tuji, največ Nemci, ki imajo svojega misijonskega škofa in misijonske duhovnike, nemške in tudi druge narodnosti, n. pr. bolgarske. V Bukarešti je rimsko-katoliška in unirana ali grško-katoliška cerkev v Luegerjevi ulici, imenovani po rajnem dunajskem županu Luegerju.

Rumuni so večinoma samo kmečko ljudstvo in veleposestniki. Srednji stan se ni razvil. Veleobrti in velepodjetja so v rokah tujcev, največ Nemcev.

Razum rumunskega jezika govorijo Rumuni ti isti slovanski jezik, ki se govori v njih bližini, največ bolgarski. Solani Rumuni pa se nauče nemščine in francoščine. V zadnjih letih je francoski jezik dobil v Rumuniji velik ugled. Na potniških ladjah govori vsak pomorščak francoski.

Sploh so Rumuni v zadnjem času posnemali Francoze v vseh njih dobrih in slabih lastnostih. Bukarešta n. pr. je kakor drugi Pariz v obnašanju, v potratnosti, lahkoživosti in nenravnosti, dasi je na zunaj kakor lepa, široka vas z velikomestnimi okrasji.

Politično se je razvijala Rumunija kakor druge balkanske države. Ječala je tudi pod turškim jarmom. Zadnja desetletja se je s pomočjo evropskih veledržav osvobodila ter izvolila nemške Hohencolere za svoje vladarje. Knez Karol si je pridobil naslov kralja.

Avstrija je zlasti po zunanem ministru, ogrskem grofu Andrašiju, podpirala Rumunijo kot odporno silo proti slovanskim sosedom. Kralj Karol je bil zato Avstriji tudi hvaležer. Po njegovi smrti, v začetku svetovne vojske, pa je prišel drugi tok. Njegov naslednik kralj Ferdinand se je udal vplivu četverosporazuma. Vlada se je hlinila do zadnjega časa nepristranost. Četverosporazum pa je hujskal vedno bolj in bolj, dokler ni imel javnega mnenja za seboj. Rumunijo so končno dobili naši sovražniki z velikanskimi obljubami, da rešijo „neodrešene“ Rumune na Ogrskem, popolnoma za-se. Rumunija se je z njimi zvezala pred kakimi desetimi dnevi, avstrijskemu poslaniku je pa zagotavljal kralj Ferdinand, ter ministrski predsednik, da ostane Rumunija nevtralna. Kronske svet pa je sklenil vojsko z Avstrijo in par ur pozneje je rumunski poslanik vojsko napovedal na Dunaju in skoro istočasno so Rumuni napadli naše stražne čete na meji.

Kakor po plemenu, tako je tudi Rumunija po hinavski zahrbtosti podobna Italiji. Italijo in Rumunijo je Avstrija podpirala in bila z njima zvezana po pogodbah. Obe sta prelomili pogodbe in šli so ropat. Rumunija je v zadnji balkanski vojski enako zahrbtino napadla Bolgarijo ter ji odvzela velik kos bolgarskega ozemlja, kakor je že prej dobila Dobružo, kjer prebivajo večinoma sami Bolgari. Zato tudi Bolgari sovražijo Rumunijo. Nemčija je takoj izpolnila svoje zavezniške dolžnosti ter tudi Rumuniji napovedala vojsko. Tako se je naša fronta razširila tudi na rumunsko mejo, kjer se bodo v prihodnjem času vršili hudi boji, ker bo četverosporazum tiral Rumunijo v bitke, da si lahko oddahne od drugih udarcev, ki so jih dobili naši sovražniki na vseh frontah.

Dogodki pred vojno-napovedjo.

Kralj Ferdinand je dne 26. avgusta dopoldne sprejel avstrijskega poslanika grofa Cerna in mu je izjavil, da on ne mara vojske, a da se bo moral ravnati po tem, kar bo sklenil kronski svet.

Kronske svet pa je v nedeljo, dne 27. avgusta, ob 3. uri popoldne, sklenil vojsko z Avstrijo. Pred palačo v Bukarešti, kjer je zboroval kronski svet, se je zbrala ogromna množica ljudstva, ki je nestrpno čakala izida. Razburjenje je raslo od minute do minute. Med množico so se zmešali plačani vojni hujskači, ki so vpili: „Mi hočemo vojsko z Avstrijo! Doli z Avstrijo in Nemčijo! Rešimo naše brate iz ogrskih krempljev! Smrt tlačiteljem!“ In ko se je razglasilo, da je kronski svet sklenil vojsko, je več tisočglava množica začela od veselja in navdušenosti prepevati in vriskati. Celo noč so se ljudske množice valile po ulicah in prepevale vojne in narodne pesmi. Prijatelji Avstrije so bili izpostavljeni psovanju in nevarnosti, da izgubijo življenje.

Avstrijci in Nemci so že v nedeljo zgodaj zjutraj začeli odhajati iz Bukarešte. Vsi vlaki so bili prenapolnjeni beguncev.

Rumunske zahteve.

Da poseže Rumunija v svetovno vojsko ob četverosporazumovi strani, je zahtevala od četverosporazuma za svoje izdajalstvo kot Judežev groš vse Bukovino, Sedmograško, vso Besarabijo in tisti severno-vzhodni del Srbije s pokrajino Pač, kjer se na-

haja največ rudnikov in kjer živi nekaj tisoč Rumunov. Celverosporazum je baje brez pridržka privolil v vse rumunske zahteve.

Koliko Rumunov živi na svetu.

Za narodopisec je še popolnoma nepojasnjeno, kdaj so se naselili Rumuni v deželi, kjer sedaj bivajo, odkod so prišli, kako so se razvijali v teku stoletij in tudi izvor tega naroda je še popolnoma nepojasnjeno. Tudi se ni natančno dognano število na svetu živečih Rumuncev, zlasti ne onih, ki bivajo v Rumuniji sami, kajti zadnje ljudsko štetje v Rumuniji meseca decembra leta 1912 ni nikakor povsem zanesljivo, ker ga ni rumunska vlada nadzorovala.

Po zadnjem ljudskem štetju je štela Rumunija z avsem 7½ milijona prebivalcev, od teh je bilo 7 milijonov rumunske narodnosti, 300.000 židov, ki ne pripadajo k rumunski narodnosti ter 200.000 Bolgarov in podanikov drugih držav. Po zadnjem ljudskem štetju leta 1910 so našli v kraljevini Ogrski 2,9 milijona Rumuncev, torej ne popolnoma 3 milijone. Nadalje so našli v Bukovini blizu 300.000 Rumuncev. Tudi v Rusiji in sicer v Besarabiji so našli po zadnjem ruskem ljudskem štetju leta 1897 1,1 milijona Rumuncev. Nadalje je naseljenih v Srbiji in sicer v severno-vzhodni Srbiji približno 180.000 Rumunov, v Bolgariji pa 80.000 oseb rumunske narodnosti.

K Rumunom se še tudi prištevajo takozvani Aro-Rumuni, ki žive raztrošeni pod raznimi imeni na balkanskem polotoku. K tem prištevamo 14.000 Meglenitov, ki žive severno-zahodno od Soluna, nekaj sto Istro-Valakov in končno 160.000 Rumunov, ki žive kot pastirji raztreseni v gorovju Pindos.

Ceni se, da sedaj živi na svetu 11,85 milijonov, torej nekaj manj kakor 12 milijonov Rumunov.

Rumunska armada.

Rumunska vlada se je že 25 let trudila, da bi za okrepitev vojaške moči in razširjenje dežele svoje vojaštvo dobro naobrazila. Rumunija je izdala leta 1913-1914 okrog 77.700.000 K za armado. Na glavo rumunskega prebivalstva pride torej denarnih žrtve za vojaštvo skoro ravno toliko kot na vojaško močnem Japonskem. V Rumuniji imajo splošno vojaško dolžnost, ki je postavno upeljana. Vojaška dolžnost traja 25 let in sicer od 21. do 46. leta; od tega odpade 7 let za aktivno službo, 12 let za rezervo in 6 let za milico. Milica je v Rumuniji to, kar je pri nas črna vojska. Vsako leto pride na Rumunskem 70.000 do 80.000 mož pod vojaško dolžnost. V mirnem času šteje rumunska armada, „akor je razvidno od postavk rumunskega državnega proračuna za leto 1912-1913, 85.000 do 90.000 mož. Armada je sestavljena iz 130 popolnih in 80 rezervnih bataljonov infanterije, 14 obmejnih stotnij, 83 eskadronov kavalerie, 120 vozečih, 15 havbičnih, 4 jezdečih baterij in 25 trdnjavskih artilerijskih stotnij, 30 stotnij tehničnih vojakov in 150 oddelkov strojnih pušk. V vojnem času utegne šteti cela rumunska vlada, vstevši nadomestne oddelke, okroglo 500.000 mož. Ker pa ima Rumunija izvanredno mnogo dobro izobraženega moštva, posebno dobrošolanih podčastnikov, se lahko računa, da bo Rumunija v skrajni sili postavila na bojišče k prejšnjim 500.000 še 300.000 mož.

LISTEK

K očetu!

Živel je reven vdovec. Sestleten sinek mu je bil edino veselje na svetu. Skrbel je zanj noč in dan — najti pa tudi ni bilo nikjer pridnejšega in ubogljivejšega otroka.

V vas pride novica, da se je vnel boj. Nekega dne prinese poštni sel veliko pismo. Cesar je klical na boj nekatere vaščane, med njimi tudi siromaškega vdovca. S težkim srcem se je poslovil od svojega otroka, katerega je moral izročiti tujim ljudem v oskrbovanje.

Bilo je pozno v jeseni. Sneg je naletaval, kave so krožile po zraku. Zopet prinese poštni sel veliko pismo. Vaški župan ga prečita in reče Ivanu: „Oče se ti ne vrnejo več; ostali so na bojnem polju. Dečku nočejo te kratke besede v glavo; ni jih razumel popolnoma.“

„Zakaj se ne vrnejo zopet? Zakaj so ostali na bojnem polju?“ mislil si je v svoji nedolžnosti. „Saj jim nisem nič hudega storil, da me zdaj nimajo več radi.“

Skrivoma so mu tekale solze po licu in globoko v sreu ga je bolela ta vest. Doslej je dan za dnevom molil za ljubega očeta, da bi mu ga nebeški oče privedel vendar skoro domu. A zdaj pa je slišal, da očeta ne bo več, da je ostal tam na polju.

Solnce je zašlo. Bila je temna noč; sneg je gosteje padal in mrzel veter je jel pihati. Po hramu je že vse spalo, samo ubogi deček ni mogel zatisniti očesa. Sreče mu je postajalo vedno nemirnejše. Vse žele in misli so bile pri očetu. Zdajci mu šine čudna misel v glavo: „K očetu! Poiskati jih hočem in ako

Puške, topovi in strelivo.

Rumunska infanterija je oborožena z avstrijskimi puškami „Manlicherami.“ Strelivo za te puške se izdeluje samo v Avstriji in Nemčiji. Rumunija je isto dobavljala vedno le iz Avstrije. Tudi artilerijsko gradivo se izdeluje in dobavlja večinoma iz Avstrije in Nemčije. Armada ima brzostrelne topove iz tovarne Krupp, izdelani leta 1904, nadalje lahke topove za jezdece baterije, tudi Kruppove izdelave iz leta 1908. Stara 12 cm poljska havbica iz leta 1901 in nova brzostrelna poljska Kruppova havbica iz 1. 1912 se smatrajo kot najboljše rumunsko artilerijsko gradivo. Francoskega izdelka je samo težka poljska brzostrelna 15 cm havbica iz leta 1912. Vso artilerijsko municijo je Rumunija dosedaj dobavljala od nas in od Nemčije. Seveda se je v zadnjem času, odkar se je pripravljala na vojsko, dodobra preskrbela s strelivom iz drugih dežel.

Infanterijske puške-repetirke imajo premer 6,5 cm, s 5 patronami; bajonet je podoben avstrijskemu. Posamezni vojak nosi 210 patron. Kavalerija, imenovana „rosiori“ in „kalarasi“, ima sablje, sulice z jeklenim ročajem, revolverje, oziroma puške-manlicherce ali 5strelne karabince. Sablja je pritrjena ob sedlo. Oddelki strojnih pušk imajo takozvane „Maksim“ puške. Topovi, ki jih ima rumunska artilerija, lahko oddajo na minuto 20 strelcev. Trdnjavsko topništvo, ki je najmanj moderno urejeno, ima zelo mešano artilerijsko robo, večinoma še same stare ruske in pa francoske topove iz leta 1865 in 1877.

Rumunska mornarica.

Rumunska črnomska mornarica, ki ima svoje glavno zbirališče in oporišče v pristanišču Sulina (blizu izliva Donave), šteje 1 malo križarko „Elizabeto“, 6 topovskih čolnov, 15 torpednih čolnov, 1 podmorski čoln in 2 šolski ladji. „Elizabeto“ je čisto zastarela ladja iz leta 1888. Boljša kot črnomska, je rumunska podonavska mornarica, ki sestoji iz 25 monitorjev, ki so nekoliko večji kot naše podonavske bojne ladje. Rumunski podonavski monitorji so izborni oboroženi. Vsak ima po 2 12 cm havbici, 4 4,7 cm brzostrelne topove in 2 strojni puški. Monitorji so zavarovani z 56mm jeklenim oklopom.

Poveljniki rumunskih armad.

Rumunija je mobilizirala štiri armade. Prvi armadi poveljuje general Cuber, drugi general Avarescu, tretji in četrti pa generala Aulan in Brezan. Razvrstitev rumunskih armad nam še do sedaj ni znana.

Prvi boj z Rumuni.

Komaj nekaj ur pozneje, ko je napovedala Rumunija Avstriji vojsko, je že prišlo dne 27. in 28. t. m. na najskečajšem južnem krilu armade nadvojvode Karola do prvih spopadov med avstro-ogrskim in rumunskim vojaštvom. Ker je naše armadno vodstvo pričakovalo, da bodo Rumuni skušali vdreti čez prelaze in prehode Transilvanskih Alp ob južni sedmograško-rumunski meji na Ogrsko, jih je pravočasno zastražilo. Na dveh mestih je nameravala rumunska infanterija vdreti na Ogrsko in sicer južno od Sibinja (Hermannstadt) pri prelazu Črvena veža (Rotenturm) ter dalje vzhodno pri prelazu Temeš južno od sedmograškega mesta Brašovo (Kronstadt), ob železnici, ki veže mesto Sinajo v rumunski pokrajini Va-

bi bili tudi na koncu sveta!“ S postelje skoči, obleče si hlače in suknjico, obuje čevljičke, dene kapi na glavo in hajdi na pot k očetu!

Stopi iz hiše. Po vasi jo krene, saj je tudi oče šel na tisto stran. Zunaj vasi je stala kapelica, pri kateri sta z očetom molila skoro vselej, kadar ju je pot vodila mimo. Tudi nocoj poklekne deček na ta mrzli kamen ter molji molitvico, katero ga je naučil oče:

Ljubi angelj, varuh moj,
prosim te, pri meni stoj!
Brani me nesreč, nezdol,
spremljaj, čuvaj me povsod,
drži roko nad menoj!
Ubogal bom vedno rad.
Ljubi angelj, varuh moj,
varuj tudi me nocoj!

Odmolil je deček. V tem hipu se je zaškrilo v kapelici, zasvetila se je modra lučica in deček je čul milodoneče besede:

„Kam te vodi pot tako pozno, moj deček?“

„K očetu moram“, odgovori Ivan. „Odsli so nekam daleč, daleč, in se ne vrnejo več. Bog ve, kaj se jim je pripetilo.“

„Pojdi za menoj“, pravi mu skrivni glas. „Jaz vem, kje so tvoji oči.“

V zraku je plula lučica in deček je hitel hitro za njo. Gostejše in gostejše je padal sneg, glasneje je pela burja svojo mrzlo pesem.

Lučica je plula vedno dalje, dalje. Mirno, tako mirno je bilo dečku pri sre. Dolgo sta že hodila. In dečka so jelo zapuščati moči. Noge so mu bile težke, utrujenost je čutil po vsem telesu. Ustavi se.

„Ne morem dalje“, reče ves upehan. Lučica pa splava nekoliko korakov s pota in tajni glas mu sedaj velli:

lahiji z južno-sedmograškim mestom Brašovo. Naše obmejne straže so na obeh mestih zastavile pot rumunskim četam. Pri prelazu Črvena veža je prišlo do bitke, v kateri so naše obmejne straže dva rumunska bataljona zavrnilo. Tukaj so imeli Rumuni prve občutne izgube, prve mrtvice in vjetnike.

31 vojnih napovedi.

Dosedaj imamo že 31 vojnih napovedi. Vrstile so se sledeče: Avstrija Srbiji dne 28. julija 1914, Nemčija Franciji dne 3. avgusta 1914, Belgija Nemčiji dne 3. avgusta 1914, Anglija Nemčiji dne 4. avgusta 1914, Avstrija Rusiji dne 6. avgusta 1914, Srbija Nemčiji dne 6. avgusta 1914, Črnagora Avstriji dne 7. avgusta 1914, Črnagora Nemčiji dne 9. avgusta 1914, Francija Avstriji dne 10. avgusta 1914, Anglija Avstriji dne 12. avgusta 1914, Japonska Nemčiji dne 23. avgusta 1914, Avstrija Japonski dne 24. avgusta 1914, Avstrija Belgiji dne 28. avgusta 1914, Rusija Turčiji dne 3. novembra 1914, Črnagora Turčiji dne 3. novembra 1914, Japonska Turčiji dne 3. novembra 1914, Anglija Turčiji dne 5. novembra 1. 1914, Francija Turčiji dne 5. novembra 1914, Belgija Turčiji dne 7. novembra 1914, Italija Avstriji dne 23. maja 1915, Italija Turčiji dne 20. avgusta 1915, Bolgarija Srbiji dne 14. oktobra 1915, Anglija Bolgariji dne 15. oktobra 1915, Francija Bolgariji dne 16. oktobra 1915, Italija Bolgariji dne 18. oktobra 1915, Rusija Bolgariji dne 22. oktobra 1915, Nemčija Portugalski dne 9. marca 1916, Italija Nemčiji dne 27. avgusta 1916, Rumunija Avstriji dne 27. avgusta 1916, Nemčija Rumuniji dne 28. avgusta 1916.

Zajec in poljski pridelki.

Od Drave, 25. avg.

Zajci so se letos v naših krajih tako zaplodili, da skoro iz vsakega grma skoči po eden. Zima ni bila prehuda, spomlad za zaploditev primerna, lovci so bili vpoklicani k vojakom in tako je sedaj divjačina po nekaterih krajih toliko, da nam bo požrla polovico poljskih pridelkov. Ob Dravi in menda tudi ob Muri se je zaredilo tudi toliko fazanov, da cele jate po 20 do 30 zletijo na polje in uničujejo to, kar nam je še suša pustila. Mož iz Slovenskih goric mi je pripovedoval, da se je lani in letos zaplodilo po tamošnjih gozdovih izredno mnogo lisic, ki ropajo gospodinjim perotnino. Tudi jazbecev se je zaplodilo že toliko, da bo treba resno misliti na to, kako se jih bo zatrla, sicer se kmetovanje ne bo več splačalo. Pomislimo samo, kaka nevarnost preti po zajcih našemu sadnemu drevju in vinski trti! Če se pa zajcev ne bo bolj zatrla, bodo po zimi večinoma vsa mlada drevesa obeljena.

Res je, da se škoda, ki jo napravi divjačina, — ako se posestnik pritoži — ceni, a odškodnina je navadno tako malenkostna, da o tem niti nočem dalje govoriti. Če se radi prenizke odškodnine pritožijo na politično oblast, ti v večini slučajev prošnjo zavrnejo. Znani pa so mi celo slučajji, da se je pritožbi lovskega zakupnika radi previsoke odškodnine ugodilo, kmetovo pritožbo pa zavrnili, ker je ni znal dobro utemeljiti. Sicer pa malokdo na deželi pozna natančna določila lovskega zakona glede povračila škode in kako se mora v takih slučajih postopati. Ali želeli bi bilo, da bi se kdo, ki to postavo dobro pozna, potrudil in na podlagi postavnih določil obrazlo-

„Tukaj sedi! Pri tebi hočem bdeti.“

Deček uboga ter čuti pod seboj rahel suh mah. Čez nekoliko časa nasloni tudi trudno glavico nanj, in sladko zaspi.

Solnce je že sijalo, ko se ubogi deček vzbudi. Poleg sebe zagleda angelja, ki se mu prijazno nasproti smehlja.

„Ali res hočeš k očetu?“ vpraša ga ljubeznivi angelj.

„K očetu, k očetu!“ vsklikne Ivan ter stoji že pripravljen na pot. Nista dolgo šla, ko prideta že do velikega prepađa. Nobena brv ni vedla čezenj. Dna nista mogla videti, taka je bila globočina. Temno je bil v njej, solnčni žarki niso mogli do nje.

„Tu dol vede naju pot, reče angelj ter pogleda dečka; a na njegovem licu ni bilo videti niti sledu o strahu. Lahno prime angelj dečka za roko in že sta plula v temno globočino. Zopet je bila črna noč krog njiju.

Daleč tam v daljini se začena nekaj svitati, kakor zora v mladem jutru. Majhen hrib jima še zapira pogled; ovinek okrog njega in glej — pred njima je čisto drug, nov svet. Pred seboj vidita daljno ravnino, katero zapira na nasprotni strani visoko in strmo skalovje. Angelj postavi dečka na zemljo. Vsa ravan zeleni in duhti, kakor v najlepši spomlad. Uglajena stezica je hitela po dolini. Napotita se hitro po njej.

Ivan gleda na desno in levo. Z vsakim korakom vidi nekaj drugega, lepega in zanimivega. Tu stoji lep vrt, v katerem cveto najlepše cvetličice; tu zopet sadovnjak, poln sadnih dreves, na katerem je obilo raznovrstnega sadja; tu prijeten log, iz katerega zveni milozveneče petje ptičje. Zdalj prideta do velikega travnika. Kaj vidi tukaj dečkovo oko? Mnogi zica dečkov jednake velikosti in starosti z našim Ivanom se igra in poskakuje po cvetnih livadi. A ko pa uzro naša popotnika, prihite vsi z veselimi vriskom